

ฉบับที่ ๑๙/ ๒๕๖๐
วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐

สนช. ชี้แจงประเด็นการเข้าใจตลาดเคลื่อนของสมาพันธ์คนงานรถไฟไทย ที่คัดค้านการจัดตั้ง “กรมการขนส่งทางราง” ตามร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.ที่คณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบแล้ว

ตามที่กระทรวงคมนาคมได้มอบหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนช.) ดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. (การจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง) เพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานการให้บริการและความปลอดภัย โครงสร้างอัตราค่าบริการที่เป็นธรรม การลงทุน การบำรุงรักษา และการบริหารจัดการ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาระบบรางให้เป็นโครงข่ายการคมนาคมหลักของประเทศ ยกย่องมาตรฐานการขนส่งทางรางให้ทันสมัย มีความเป็นสากล สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของประชาชน และสามารถตอบสนองการดำเนินนโยบายการพัฒนาประเทศด้วยระบบการขนส่งทางรางได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้น

สมาพันธ์คนงานรถไฟไทย ได้มีการยื่นหนังสือร้องทุกข์ไปยังทำเนียบรัฐบาล และกระทรวงคมนาคม เพื่อคัดค้านการจัดตั้ง “กรมการขนส่งทางราง” โดยมีประเด็นข้อร้องเรียน ดังนี้

๑. ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน
๒. ให้อำนาจอธิบดีกรมการขนส่งทางรางเข้ามาบริหารงานแทนการกำกับดูแลนโยบาย
๓. การเปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนเข้ามาแข่งขันบนระบบราง คือการสอดแทรกให้กรมการขนส่งทางราง เข้ามาบริหารงาน ผ่านการตั้งบริษัทลูกขึ้นมา ๒ บริษัท
๔. มีการระบุให้โอนย้ายทรัพย์สินทั้งหมดของการรถไฟแห่งประเทศไทย ให้บริษัทเอกชนเข้ามาบริหาร แทน ถ้าพ.ร.บ.นี้ออกมา. กิจการทั้งหมดจะอยู่ในมือเอกชน

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนช.) ขอเรียนชี้แจงข้อร้องทุกข์ตามประเด็นของสมาพันธ์คนงานรถไฟไทยดังกล่าว ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ : ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน

ในการดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง) และร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. นั้น สนช. ได้ดำเนินการสมัมนำรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรอิสระ รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่สนใจ อย่างถูกต้องครบถ้วนตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด จำนวนทั้งสิ้น ๔ ครั้ง ดังนี้

๑.๑ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ จัดประชุมสมัมนำรับฟังความคิดเห็นในหัวข้อ “กรมการขนส่งทางรางเพื่อการขนส่งในอนาคต” ณ โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ มีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการประชุมสมมนา ได้แก่ ประชาชน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวนประมาณ ๒๐๐ คน สรุปผลการ

ประชุม ได้ว่า การจัดตั้งกรรมการขนส่งทางรางจำเป็นต้องเร่งดำเนินการในรูปแบบของส่วนราชการเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการให้บริการระบบขนส่งทางราง รวมทั้งมีบทบาทในการคุ้มครองผู้ใช้บริการระบบขนส่งทางรางด้วย

๑.๒ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๘ จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นในหัวข้อ “การจัดตั้งกรรมการขนส่งทางราง” ณ ห้องประชุมมัยยกุลสาระสมบัติ ชั้น ๕ อาคาร สนข. มีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการประชุมสัมมนา ได้แก่ ประชาชน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวนประมาณ ๔๕๐ คน โดยมีการสำรวจความคิดเห็นผู้เข้าร่วมการประชุมฯ พบว่า มีผู้เห็นด้วยกับการจัดตั้งกรรมการขนส่งทางราง ร้อยละ ๔๖.๗ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ ๔๐ และไม่ออกความเห็น ร้อยละ ๑๓.๓

๑.๓ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ “ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.” ณ ห้องประชุมมัยยกุล สาระสมบัติ ชั้น ๕ อาคาร สนข. โดยได้ดำเนินการตามคู่มือแบบการร่างกฎหมาย ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการประชุมสัมมนา ได้แก่ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน นักวิชาการ ผู้ประกอบการระบบขนส่งทางรางภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว รวมจำนวนประมาณ ๒๑๐ คน

๑.๔ ครั้งที่ ๔ อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การจัดตั้งกรรมการขนส่งทางราง) และร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ซึ่งได้เห็นชอบแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย สามารถแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว ผ่านทางเว็บไซต์ของกระทรวงคมนาคม (www.mot.go.th) และ เว็บไซต์ของ สนข. (www.otp.go.th) ระหว่างวันที่ ๑๗-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ประเด็นที่ ๒ :ให้อำนาจอธิบดีกรรมการขนส่งทางรางเข้ามาบริหารงานแทนการกำกับดูแลนโยบาย

กรรมการขนส่งทางรางมีภารกิจหลัก ในการจัดทำข้อเสนอแนะด้านนโยบายการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง และการกำกับดูแลการขนส่งทางรางของประเทศ โดยอธิบดีฯ มีหน้าที่เสนอร่างนโยบายต่อคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง (Policy Maker) และกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง ผ่านการดำเนินงานของคณะกรรมการกำกับประกอบกิจการขนส่งทางราง (Regulator) ทั้งนี้ ในร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของอธิบดีฯ คือ มาตรา ๒๐ กำหนดให้ “ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน และมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ อธิบดีอาจเข้าควบคุมดูแลกิจการขนส่งทางรางของผู้รับอนุญาตเป็นการชั่วคราวได้ และให้สิทธิหน้าที่และอำนาจสั่งการของผู้รับอนุญาตตกมาเป็นของกรรมการขนส่งทางราง จนกว่าเหตุจำเป็นจะหมดไป ในการนี้ ให้อธิบดีรายงานต่อรัฐมนตรี” ซึ่งตามสาระสำคัญของมาตราดังกล่าว เป็นการกำหนดอำนาจให้อธิบดีมีหน้าที่และสามารถควบคุม สั่งการในกรณีมีเหตุฉุกเฉินเป็นการชั่วคราวเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

ประเด็นที่ ๓ : การเปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนเข้ามาแข่งขันบนระบบราง คือ การสอดแทรกให้กรรมการขนส่งทางรางเข้ามาบริหารงาน ผ่านการตั้งบริษัทลูกขึ้นมา ๒ บริษัท

การจัดตั้งบริษัทลูกของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) เป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพองค์กรของ รฟท. ในการให้บริการขนส่งทางราง โดยกรรมการขนส่งทางรางมีหน้าที่เฉพาะในการกำกับดูแลให้บริษัทลูกของ รฟท. ที่ดำเนินกิจการให้บริการขนส่งทางราง ดำเนินการตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด กรรมการขนส่งทางรางไม่มีอำนาจในการเข้าไปแทรกแซงการบริหารงานของบริษัทลูกทั้ง ๒ บริษัท (บริษัทเดินรถ และบริษัทซ่อมบำรุง) ของ รฟท. แต่อย่างใดทั้งสิ้น

ประเด็นที่ ๔ : มีการระบุให้โอนย้ายทรัพย์สินทั้งหมดของ รฟท. ให้บริษัทเอกชนเข้ามาบริหารแทน ถ้า พ.ร.บ. นี้ออกมา กิจการทั้งหมดจะอยู่ในมือเอกชน

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ไม่มีมาตราใดที่บัญญัติให้มีการโอนย้ายทรัพย์สินทั้งหมดของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ให้บริษัทเอกชนเข้ามาบริหารแทนแต่ประการใด